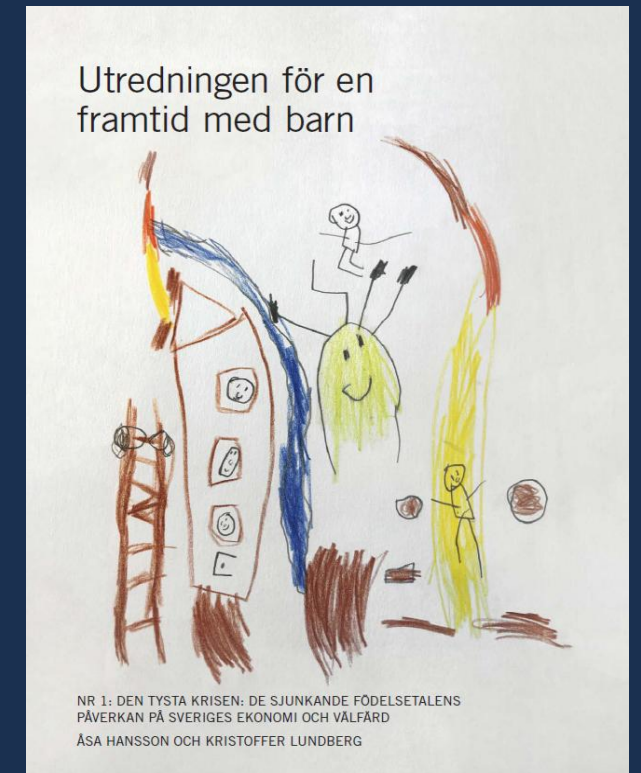

Utredningen för en framtid med barn

Åsa Hansson och Kristoffer Lundberg

Den tysta krisen: De sjunkande födelsetalens påverkan på Sveriges ekonomi och välfärd

- Hur påverkas svensk ekonomi och välfärd av det sjunkande barnafödandet?
- I den första skriften i serien görs framskrivningar av Sveriges ekonomi till år 2100. Analysen bygger på olika demografiska scenarier för att uppskatta hur känslig svensk ekonomi och välfärd är för olika förändringar i befolkningsutvecklingen.

Sex olika demografiska scenarier

Stabil demografi: positiv migrationsbalans och en återgång till en summerad fertilitet på 1,73 barn per kvinna.

(1) **Dagens barnafödande:** Fruktksamhet på dagens nivå, samma migration och dödlighet som i stabil demografi.

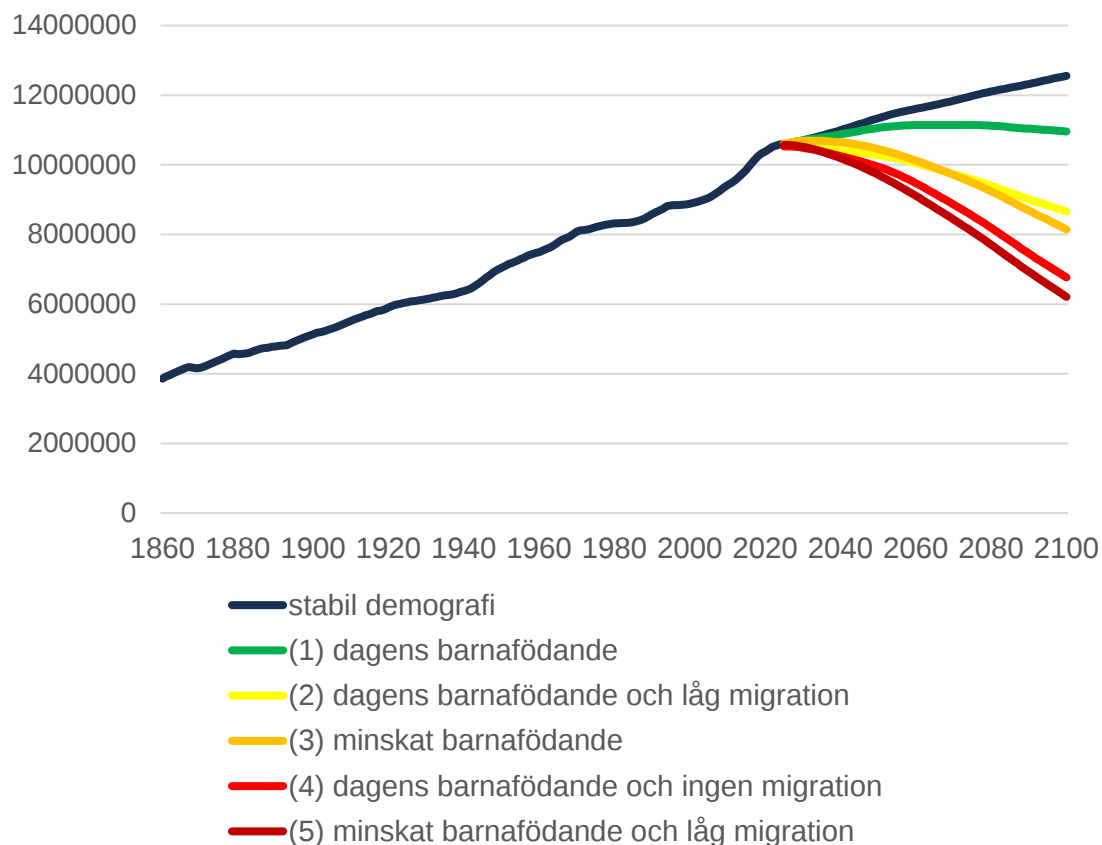
(2) **Dagens barnafödande och låg migration.**

(3) **Minskat barnafödande:** Fruktksamheten fortsätter att minska enligt den historiska trenden från 2010 och fram till år 2050, för att därefter stabiliseras på 0,72 barn per kvinna.

(4) **Dagens barnafödande och ingen migration.**

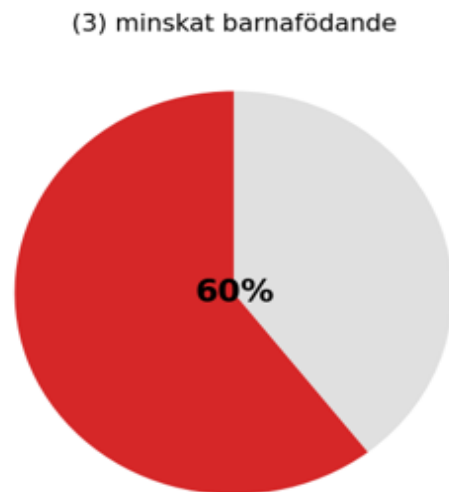
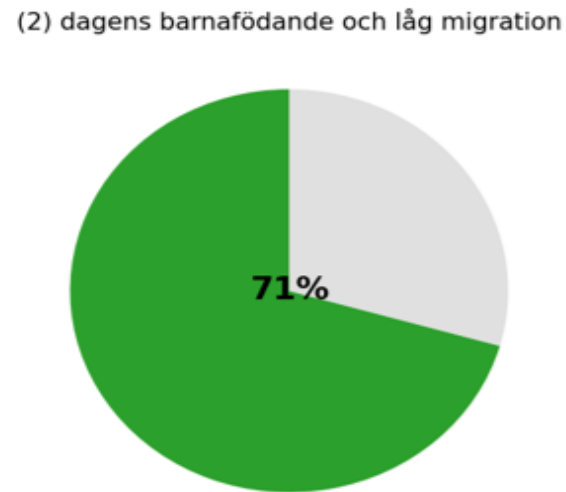
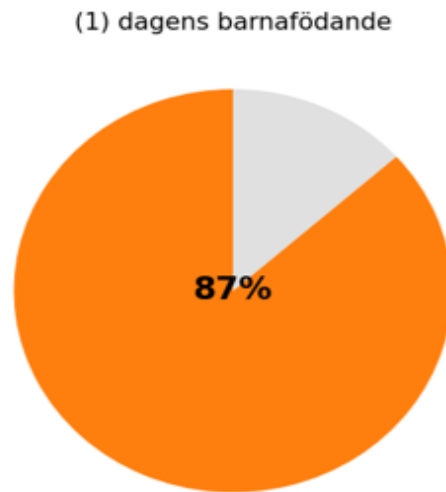
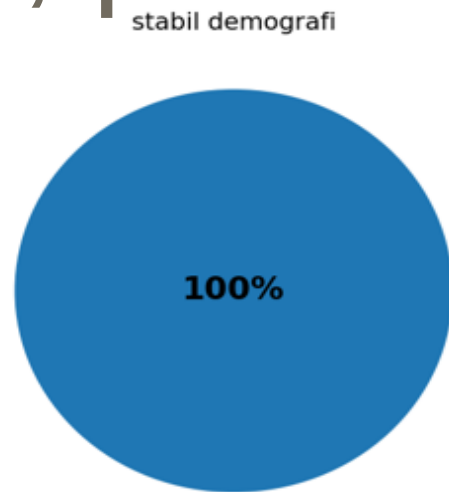
(5) **Minskat barnafödande och låg migration.**

Sveriges befolkning från 1860 till år 2025 och framskrivningar fram till år 2100

- **Stabil demografi:** Befolkningen ökar till ca 12,6 miljoner år 2100 (+2 miljoner), drivet av fortsatt migration och ökad livslängd.
- **Minskad befolkning:** Vid dagens barnafödande och minskad migration blir befolkningen 8,7–11 miljoner (−1,9 till +0,4 miljoner).
- **Kraftig minskning:** Vid minskat barnafödande och låg/ingen migration sjunker befolkningen till 6,2–8,1 miljoner (−2,4 till −4,4 miljoner).

Bruttonationalproduktens storlek år 2100, per scenario

Demografiska utmaningar och ekonomisk politik

Krympande och åldrande befolkning

- BNP faller och den ekonomiska tillväxttakten sjunker.
- Färre innovationer och nya företag → minskad produktivitet
- Ökat tryck på strukturreformer och konjunkturpolitik

Finanspolitiken

- Minskad arbetskraft och skattebas
- Ökade åldersrelaterade utgifter (pensioner, vård)
- Kräver starkare offentliga finanser och reformer för hög sysselsättning

Demografiska utmaningar och ekonomisk politik (*forts*)

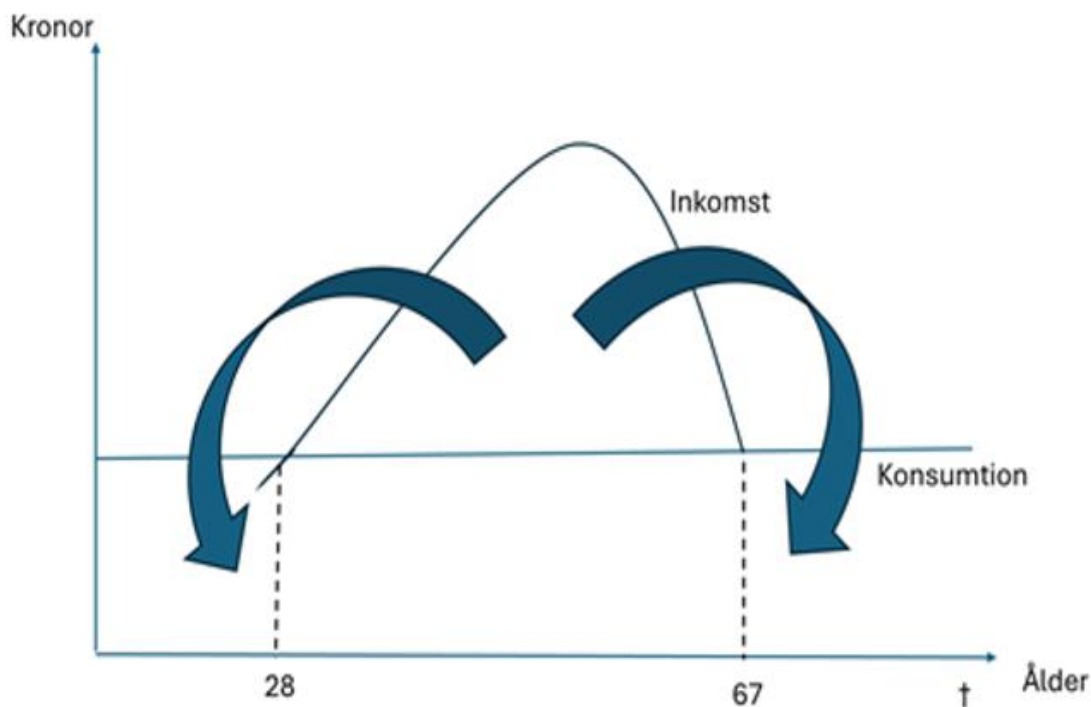
Penningpolitiken

- Låg tillväxt och sjunkande realräntor → risk för deflation
- Utmaningar för finansiell stabilitet
- Behov av långsiktiga reformer, inte bara kortsiktig stimulans

Övergripande konsekvenser

- Offentlig sektor kräver omfattande anpassning
- Tillgångspriser kan falla
- Svårare att föra familjevänlig politik när medianväljaren blir äldre

Hur upprätthåller vi en jämn välfärd över livet?

Tre metoder att jämna ut välfärden över livet:

- **Familjen**
- **Offentlig sektor**
- **Marknad**

Hur upprätthåller vi en jämn välfärd över livet när befolkningen krymper och åldras?

Familjen: fungerar inte när färre får barn.

Offentlig sektor: försämrad försörjningsbalans när allt färre ska försörja allt fler äldre, välfärdsstaten utmanas.

Marknaden: kräver en fungerande finansmarknad och efterfrågan på tillgångar, risk för finansiell instabilitet när banker måste anpassa sin verksamhet till lägre efterfrågan på lån och ökad risk i företagssektorn.

Slutsatser

- **Utvecklingen går mot en åldrande och krympande befolkning**
→ Betydande realekonomiska effekter och krav på omfattande samhälls- och politikanpassning.
- **Fler barn och unga är avgörande**
→ För långsiktig ekonomisk tillväxt, stark välfärd och social hållbarhet.
- **Investera i framtiden**
→ Utgifter för barn och unga bör ses som investeringar, inte kostnader.

Varför agera nu?

- **En krympande befolkning påverkar alla marknader och sektorer**
- Anpassningen till en åldrande och minskande befolkning blir **komplex och omfattande**
- **Osäkerhet kring effektiva åtgärder** – det tar tid att undanröja hinder för familjebildning och att få effekt
- **Politiken måste engagera sig tidigt** för att undvika en kris i befolkningsfrågan.

Tack!

www.framtidmedbarn.se

